

Parasha Noach

Bereshiet/Genesis 6:9–11:32

Het verbond van Noach

door Rob Cassuto

Korte inhoud

De parasha Noach – Genesis 6 tot 12 – vertelt het overbekende drama van de zondvloed, beter gezegd grote vloed (*maboel ha-majiem*). Noach wordt als enige rechtvaardige gespaard van de vernietiging van de verdorven mensheid en krijgt de opdracht een ark te bouwen en met hem zijn familie en van alle diersoorten paren op die ark mee te nemen. Na vele maanden op de overstromde aarde te hebben rondgedreven landt de ark op de droogvallende aarde en stelt De Eeuwige zijn regenboog aan de hemel als teken dat Hij niet wederom deze radicale sanctie op zijn schepselen zal toepassen. In de volgende episode wordt het incident rond de dronkenschap beschreven van de inmiddels landbouwer en

wijngaardenier geworden Noach, die naakt zijn roes ligt uit te slapen: zijn zoon Cham zag zijn vader open en bloot en deed er niets anders aan dan het aan zijn broers, Shem en Jefet, te vertellen, die wél met het nodige respect en met afgewend gelaat hun vader benaderden om hem te bedekken met de mantel der liefde.

Dan volgt het verhaal van de nakomelingen van Noach en hun verstrooiing over de aarde, nadat zij met hun project van de toren van Bavel De Eeuwige toch wat ongerust hadden gemaakt over de ambities van de schepselen, die zijn evenbeeld droegen.

Tenslotte wordt gefocust op de nakomelingen van Shem, die in tien geslachten uitmondten in Avraham.

Een eerste verbond

De algehele indruk die het verhaal van de grote vloed maakt is die van een "herscheping".

Een grote schoonmaak van de eerste versie van de schepping naar een tweede, die letterlijk met een schoongewassen lei mag beginnen met een soort nieuwe Adam in de persoon van Noach. Er is echter een belangrijke nieuwe stap genomen in de verhouding tussen de schepping en de mens daarin enerzijds en de Eeuwige. Het lijkt wel of de Schepper zijn naïviteit heeft verloren. Vanzelfsprekend - dacht Hij - zou de geschapen Adam wel het goede doen in een schepping die Hij 'zeer goed' had bevonden. Maar geweld en wetteloosheid gingen de boventoon voeren. Na het wegebben van de vloed bleef er een '*sadder and wiser God*' achter. Met de heerlijke geur van Noachs dankoffer nog in de neus moest Hij niettemin concluderen over de mens: "*alles wat de mens uitdenkt, van zijn jeugd af aan, is nu eenmaal slecht*" (Ber/Gen 8:21). Ondanks dat - en misschien juist daarom - wordt er een verbond afgekondigd, waarbij beloofd wordt dat nooit meer een nieuwe waterramp de aarde en zijn levende have zal vernietigen, Ber/Gen 9:11: "*Ik maak Mijn verbond met u, dat niet meer alle vlees door het water van een vloed zal worden uitgeroeid, en dat er geen vloed meer zal zijn om de aarde te gronde te richten*". Het schone veelkleurige teken van dat verbond is de regenboog. Onder de koepel van dat verbond zijn geeft de Eeuwige richtlijnen, bindende ethische principes, die de neiging tot destructie, geweld, kortom het

kwade, dat steeds met dringende impulsen zich aandient, moeten beteugelen. Een aantal van die geboden en verboden worden afgekondigd aan Noach en zijn nageslacht, dat is dus in bijbelse termen de hele mensheid. De belangrijkste is dat moord en doodslag niet ongestraft mag blijven:

“ 9 ⁵Voorzeker, Ik zal vergelding eisen voor uw bloed, voor uw levens. Van de hand van alle dieren zal Ik vergelding eisen; ook van de hand van de mens, van de hand van ieders broeder, zal Ik vergelding eisen voor het leven van de mens.⁶ Vergiet iemand het bloed van de mens, door de mens zal diens bloed vergoten worden; want naar het beeld van God heeft Hij de mens gemaakt.”

Die laatste toevoeging is belangrijk. Waar in Ber/Gen. 1 wordt vermeld, dat *“God de mens (schiep) als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen”* als materieel scheppingsfeit, heeft de vermelding hier - *“Want naar het beeld van God heeft Hij de mens gemaakt.”* - een ethische lading gekregen, de andere mens als beeld van God belichaamt hier de opdracht hem niet te doden.

De Noachitische ge/verboden

De rabbijnen concludeerden uit deze en een enkele andere passage uit Genesis en Talmoed (Genesis 2:16 en 9:2 e.v., Sanhedrin 56a, Avoda Zara 64b), dat er om de regels en gerechtigheid te handhaven ook rechtbanken nodig waren. Ook een aantal andere basisvoorschriften werden uit de teksten gedestilleerd. Deze vormen tezamen de zogenaamde Noachitische geboden, die voor de hele mensheid gelden. *“Onze Rabbi's leerden: zeven voorschriften werden aan de zonen van Noach opgedragen; sociale wetten, je te onthouden van godslastering, afgodendienst, overspel, bloedvergieten, beroving en het eten van vlees van een levend dier”* (Sanhedrin 56a slot).

Met het Joodse volk is er op basis van dit fundament later tijdens de jaren na de uittocht uit Egypte een bijzonder Verbond gesloten met veel en veel meer specifieke voorschriften.

De Noachitische (of Noachidische) Geboden of de Zeven Wetten

van Noach, zijn dus een rabbinale constructie op grond van de Tora, die speciaal bestemd is voor niet-Joden die willen leven zoals God het bedoeld zou hebben. Men noemt dit ook wel Briet Noach, het Verbond van Noach. De Noachitische Geboden zijn als volgt iets verder te preciseren:

- Gebod om rechtvaardigheid te betrachten, rechtbanken in te stellen en in stand te houden om de verboden te kunnen handhaven.
- Verbod om de Schepper te vervloeken of Zijn Naam te gebruiken of om (iets van) het geschapene te vervloeken.
- Verbod op afgoderij (schepselen dienen of aanbidden).
- Verbod om te doden.
- Verbod op onzedelijkheid zoals incest.
- Verbod om te stelen of iemand te ontvoeren.
- Verbod op het eten van het vlees van een nog levend dier. (op grond van Gen. 9:4)

Wie van de niet-Joodse medemensen deze ge/verboden naleeft volgens de geest van de Tora heeft evenzeer recht op 'verlossing' (een plaats in de *'olam ha-ba'*, de komende wereld) als de Joodse medemens; het Jodendom is hier royaler dan het Christendom.

Tegenwoordig wordt de term 'Noachieten' beperkt tot degenen die deze zeven geboden bewust willen naleven. Zij kunnen zich als zodanig laten erkennen door een bet din (joodse rechtbank) en worden dan een *ger toshav*, zoiets als proseliet.

In Nederland is er een groep die zich als Noachieten profileert en een centrum hebben in Rotterdam. In Jeruzalem is er een

Noachitisch wereld centrum en in vele landen zijn er groepen en studiecentra actief.

Veel van deze initiatieven leunen aan tegen de (Lubavitcher) orthodoxie, die veel doet aan een Noachitische 'outreach'.

RC okt 2014
